

Abraham Bedriegt Abimelech

De menselijke aard is altijd weer verrassend. Twintig jaar geleden was Abraham in Egypte en loog hij tegen Faraó over het feit dat Sara zijn vrouw was en niet zijn zus. In de twee tussenliggende decennia werd Abraham herhaaldelijk door God gerustgesteld dat God hem zal zegenen en Zijn beloften zal nakomen. Abraham werd met de aanwezigheid van God Zelf vereerd en was getuige van de vernietigende kracht van Gods oordeel over Sodom en Gomorra. En toch, het is bijna ongelooflijk, vertelt Genesis ons nu dat Abraham opnieuw liegt over zijn werkelijke relatie tot Sara – ditmaal tegen een pré-Filistijnse vader-koning wiens titulaire naam Abimélech is.

Misschien wenste Abimélech Sara te huwen om zo een alliantie te vormen met Abraham, die hij ongetwijfeld beschouwt als een machtig nomadenprins. Gelukkig komt God tussenbeide voordat enige twijfel kan ontstaan over het vaderschap van de zoon die Sara spoedig met Abraham zal krijgen. Helaas wordt wel weer twijfel gezaaid over het karakter van deze grote man van het geloof. Ondanks al zijn uitmuntende kwaliteiten lijkt Abraham een neiging te hebben om mensen te bedriegen. Het is interessant dat deze zelfde karaktereigenschap ook in zijn zonen en kleinzonen kan worden waargenomen. Dit dient eenvoudigweg als waarschuwing dat zelfs mannen en vrouwen met een krachtig geloof in grote zonden kunnen vervallen.

Maar we kunnen bemoedigd worden door de wetenschap dat er, ondanks het kwaad in de beste mensen, ook goede eigenschappen in de slechtste mensen kunnen worden gevonden. Abimélech gelooft als Kanaäniet niet in de ene ware God en houdt zich ongetwijfeld met alledaagse heidense praktijken bezig. Toch staat hij er in zijn verdediging tegenover God op dat hij met een zuiver geweten heeft gehandeld, ook als hij in Gods ogen toch op een of andere manier schuldig is; vervolgens reageert hij op de Goddelijke terechtwijzing met berouw, gulheid en vriendelijkheid.

Waarom Abraham zich überhaupt in het gebied van Gerar bevindt is onduidelijk. Misschien gaat hij er wel op aanwijzing van God naartoe, of misschien hebben zijn vee en zijn schapen meer weidegrond nodig dan hij in Mamre voor hen kan vinden.

- Gen. 20:1,2 Gerar** ABRAHAM LIEGT TEGEN ABIMELECH. En Abraham reisde van daar naar het land van het zuiden, en woonde tussen Kades en tussen Sur; en hij verkeerde als vreemdeling te Gerar. Als nu Abraham van Sara, zijn huisvrouw, gezegd had: "Zij is mijn zuster", zo zond Abimélech, de koning van Gerar, en nam Sara weg.
- Gen. 20:3-7** GOD VERSCHIJNT IN EEN DROOM. Maar God kwam tot Abimélech in een droom des nachts, en Hij zeide tot hem: "Zie, gij zijt dood om der vrouwe wil, die gij weggenomen hebt; want zij is met een man getrouwd."
Doch Abimélech was tot haar niet genaderd; daarom zeide hij: "Heere! Zult Gij dan ook een rechtvaardig volk doden? Heeft hij zelf mij niet gezegd: 'Zij is mijn zuster?' En zij, ook zij heeft gezegd: 'Hij is mijn broeder.' In oprechtheid mijns harten en in reinheid mijner handen, heb ik dit gedaan."
En God zeide tot hem in den droom: "Ik heb ook geweten, dat gij dit in oprechtheid uws harten gedaan hebt, en Ik heb u ook belet van tegen Mij te zondigen; daarom heb Ik u niet toegelaten, haar aan te roeren. Zo geef dan nu dezès mans huisvrouw weder; want hij is een profeet, en hij zal voor u bidden, opdat gij leeft; maar zo gij haar niet wedergeeft, weet, dat gij voorzeker sterven zult, gij, en al wat uwes is!"
- Gen. 20:8-13** ABRAHAM VERDEDIGT ZICH. Toen stond Abimélech des morgens vroeg op, en riep al zijn knechten, en sprak al deze woorden voor hun oren. En die mannen vreesden zeer. En Abimélech riep Abraham, en zeide tot hem: "Wat hebt gij ons gedaan? En wat heb ik tegen u gezondigd, dat gij over mij en over mijn koninkrijk een grote zonde gebracht hebt? Gij hebt daden met mij gedaan, die niet zouden gedaan worden." Voorts zeide Abimélech tot Abraham: "Wat hebt gij gezien, dat gij deze zaak gedaan hebt?"
En Abraham zeide: "Want ik dacht: 'alleen is de vreze Gods in deze plaats niet, zodat zij mij om mijner huisvrouw wil zullen doden.' En ook is zij waarlijk mijn zuster; zij is mijns vaders dochter, maar niet mijner moeder dochter; en zij is mij ter vrouwe geworden. En het is geschied, als God mij uit mijns vaders huis deed dwalen, zo sprak ik tot haar: 'Dit zij uw weldadigheid, die gij bij mij doen zult; aan alle plaatsen waar wij komen zullen, zeg van mij: 'Hij is mijn broeder!'"
- Gen. 20:14-16** ABIMELECH IS VERGEVINGSGEZIND. Toen nam Abimélech schapen en runderen, ook dienstknechten en dienstmaagden, en gaf dezelve aan Abraham; en hij gaf hem Sara zijn

huisvrouw weder. En Abimélech zeide: “Zie, mijn land is voor uw aangezicht; woon, waar het goed is in uw ogen.”

En tot Sara zeide hij: “Zie, ik heb uw broeder duizend zilverlingen gegeven; zie, hij zij u een deksel der ogen, allen, die met u zijn, ja, bij allen, en wees geleerd.”

Gen. 20:17,18 GEBED VOOR ABIMELECH. En Abraham bad tot God; en God genas Abimélech, en zijn huisvrouw, en zijn dienstmaagden, zodat zij baarden. Want de HEERE had al de baarmoeders van het huis van Abimélech ganselijk toegesloten, ter oorzaak van Sara, Abrahams huisvrouw.

De Geboorte van Isaäk

Niet lang na deze bitterzoete ervaring met Abimélech raakt Sara zwanger van Abraham. Zelfs in een periode waarin de levensverwachting hoog is (Abraham is nu 100 en Sara is 90 jaar oud) zou het baren van kinderen in menselijk opzicht onmogelijk zijn. Sara staat zelf duidelijk versted, omdat zij en Abraham al 25 jaar lang op deze beloofde zoon aan het wachten zijn – jaren waarin zij soms geloofden, soms vervuld waren met twijfels en soms zelfs met volkomen ongeloof.

Gen. 21:1-5 (ca. 2066 v.C.) SARA BAART ISAAK. En de HEERE bezocht Sara, gelijk als Hij gezegd had; en de HEERE deed aan Sara, gelijk als Hij gesproken had. En Sara werd bevrucht, en baarde Abraham een zoon in zijn ouderdom, ter gezetter tijd, dien hem God gezegd had. En Abraham noemde den naam zijns zoons, die hem geboren was, dien hem Sara gebaard had, Izak. En Abraham besneede zijn zoon Izak, zijnde acht dagen oud, gelijk als hem God geboden had. En Abraham was honderd jaren oud, als hem Izak zijn zoon geboren werd.

Gen. 21:6,7 SARA UIT HAAR VREUGDE. En Sara zeide: “God heeft mij een lachen gemaakt; al die het hoort, zal met mij lachen.” Voorts zeide zij: “Wie zou Abraham gezegd hebben: 'Sara heeft zonen gezoegd?' Want ik heb een zoon gebaard in zijn ouderdom.”

Het vreugdelied dat Sara na de geboorte van Isaäk zingt is een blijde voorbode van het lied dat een veel jongere Hebreeuwse moeder in een ander tijdperk zal zingen wanneer zij in vreugdevolle verwachting is van haar beloofde zoon – de werkelijke geestelijke erfgenaam van Abraham.

Abraham en Abimélech leggen geschil bij

In de periode die verstreken is sinds Abraham zich in het land begaf dat door Abimélech wordt bestuurd, is het Abraham goed vergaan. Niet alleen omdat hem op hoge leeftijd een zoon is geboren, maar ook vanwege de groei van zijn veestapel en zijn kuddes. Het is alleen maar logisch dat Abimélech zich zorgen begint te maken over Abrahams toenemende macht. Genesis verhaalt over Abimélechs diplomatieke zet om zijn eigen politieke positie te beschermen door een wederzijds vredesverdrag met Abraham te sluiten. Een kort verslag volgt over hoe Abraham en Abimélech de essentie van dit verdrag implementeren door een geschil over een bron bij te leggen. De waarde van de overeenkomst zit in het extreem grote belang van waterbronnen in een dergelijk woestijngebied.

Gen. 21:22-24 SLUITING VAN VERDRAG. Voorts geschiedde het ter zelfder tijd, dat Abimélech, mitsgaders **Berséba** Pichol, zijn krijgsoverste, tot Abraham sprak, zeggende: “God is met u in alles, wat gij doet. Zo zweer mij nu hier bij God: Zo gij mij, of mijn zoon, of mijn neef liegen zult! Naar de weldadigheid, die ik bij u gedaan heb, zult gij doen bij mij, en bij het land, waarin gij als vreemdeling verkeert.”
En Abraham zeide: “Ik zal zweren.”

Gen. 21:25-34 GESCHIL BIJGELEGD. Doch Abraham berispte Abimélech ter oorzaak van een waterput, die Abimélechs knechten met geweld genomen hadden. Toen zeide Abimélech: “Ik heb niet geweten, wie dit stuk gedaan heeft; en ook hebt gij het mij niet aangezegd, en ik heb er ook niet van gehoord, dan heden.”
En Abraham nam schapen en runderen, en gaf die aan Abimélech; en die beiden maakten een verbond. Doch Abraham stelde zeven oilammeren der kudde bijzonder. Zo zeide Abimélech tot Abraham: “Wat zullen hier deze zeven oilammeren, die gij bijzonder gesteld hebt?”
En hij zeide: “Dat gij de zeven oilammeren van mijn hand nemen zult, opdat het mij tot een

getuigenis zij, dat ik dezen put gegraven heb.”

Daarom noemde men die plaats Ber-séba, omdat die beiden daar gezworen hadden. Alzo maakten zij een verbond te Ber-séba.

Daarna stond Abimélech op, en Pichol, zijn krijgsoverste, en zij keerden wederom naar het land der Filistijnen. En hij plantte een bos in Ber-séba, en riep aldaar den Naam des HEEREN, des eeuwigen Gods, aan. En Abraham woonde als vreemdeling vele dagen in het land der Filistijnen.

Zelfs in onze moderne tijd is de stad Berséba, wat Bron van de Zeven of Bron van de Eed betekent, nog een symbool voor de vriendschappelijke houding waarmee deze twee mannen een mogelijk explosieve situatie wisten op te lossen.

Uitwijzing van Hagar en Ismaël

Er zijn waarschijnlijk drie jaar verstreken sinds Isaäk werd geboren en de tijd is gekomen dat Isaäk gespeend wordt. Het gebruikelijke feest dat wordt gevierd wanneer een kind gespeend wordt is gewoonlijk reden tot vreugde. Maar in Isaäks geval is het reden voor afgunst. Sara weet dat Ismaël, die nu 17 jaar oud is, de kleine Isaäk plaagt en ook dat hij een bedreiging vormt voor Isaäks erfgoed. Daarom wil Sara dat Abraham Ismaël, samen met zijn moeder Hagar, uitwijst. Natuurlijk staat Abraham hier aarzelend tegenover, niet alleen vanwege zijn natuurlijke band met Ismaël, maar ook omdat de gewoontewet uit die tijd de uitwijzing van een slavenvrouw en haar kinderen verbood. Maar God, om redenen die alleen Hem bekend zijn, draagt Abraham op om te doen wat Sara hem heeft gevraagd; Abraham zorgt ervoor dat deze pijnlijke afscheiding een feit wordt.

Wanneer Ismaël en zijn moeder door de woestijn dolen en hun hele watervoorraad is verbruikt, vervalt Hagar in wanhoop. Hoewel Ismaël 17 jaar oud is, is hij blijkbaar nog erg onvolwassen en erg afhankelijk van Hagar. Het toneel dat hier voor ons wordt afgeschilderd toont Hagar en de jongen, die in de woestijn over hun naderende dood jammeren. Maar God reageert op Ismaëls gejammer door hen van een waterbron te voorzien en door Hagar er van te verzekeren dat Ismaël de vader van een machtig volk zal worden. Het verslag begint met de groei van Isaäk van zuigeling tot jong kind.

Gen. 21:8-14 (ca. 2063 v.C.) **ISMAEL EN HAGAR UITGEWEZEN.** En het kind werd groot, en werd gespeend; toen maakte Abraham een groten maaltijd op den dag, als Izak gespeend werd. En Sara zag den zoon van Hagar, de Egyptische, dien zij Abraham gebaard had, spottende. En zij zeide tot Abraham: “Drijf deze dienstmaagd en haar zoon uit; want de zoon dezer dienstmaagd zal met mijn zoon, met Izak, niet erven.”

En dit woord was zeer kwaad in Abrahams ogen, ter oorzake van zijn zoon. Maar God zeide tot Abraham: “Laat het niet kwaad zijn in uw ogen, over den jongen, en over uw dienstmaagd; al wat Sara tot u zal zeggen, hoor naar haar stem; want in Izak zal uw zaad genoemd worden. Doch Ik zal ook den zoon dezer dienstmaagd tot een volk stellen, omdat hij uw zaad is.”

Toen stond Abraham des morgens vroeg op, en nam brood, en een fles water, en gaf ze aan Hagar, die leggende op haar schouder; ook gaf hij haar het kind, en zond haar weg. En zij ging voort, en dwaalde in de woestijn Ber-séba.

Gen. 21:15-19 **GOD VOORZIET IN WATER.** Als nu het water van de fles uit was, zo wierp zij het kind onder een van de struiken. En zij ging en zette zich tegenover, afgaande zo verre, als die met den boog schieten; want zij zeide: “Dat ik het kind niet zie sterven; en zij zat tegenover, en hief haar stem op, en weende.”

En God hoorde de stem van den jongen; en de Engel Gods riep Hagar toe uit den hemel, en zeide tot haar: “Wat is u, Hagar? Vrees niet; want God heeft naar des jongens stem gehoord, ter plaatse, waar hij is. Sta op, hef den jongen op, en houd hem vast met uwe hand; want Ik zal hem tot een groot volk stellen.”

En God opende haar ogen, dat zij een waterput zag; en zij ging, en vulde de fles met water, en gaf den jongen te drinken.

Gen. 21:20,21 **ISMAEL WORDT VOLWASSEN.** En God was met den jongen; en hij werd groot, en hij woonde in de woestijn, en werd een boogschutter. En hij woonde in de woestijn Paran; en zijn moeder nam hem een vrouw uit Egypteland.

CHRONOLOGIE EN COMMENTAAR

The Daily Bible, Copyright © 1984 Harvest House Publishers, Eugene, Oregon 97402

www.harvesthousepublishers.com

Met toestemming gebruikt. Nadruk en reproductie is in geen enkele vorm toegestaan.

BIJBELTEKSTEN

STATENVERTALING, Jongbloed-editie (1637-1888).

Public domain.